

CONVENTIO

inter Apostolicam Sedem et Andorrae Principatum

Accordo tra

la Santa Sede ed il Principato di Andorra

La Santa Sede, rappresentata dal Segretario di Stato, Sua Eminenza il Cardinale Tarcisio Bertone, ed il Principato di Andorra, rappresentato dal suo Capo del Governo, Sig. Albert Pintat;

Considerando che il 14 marzo 1993 il Principato di Andorra si è dotato di una Costituzione, per la prima volta nella sua storia;

Tenendo presenti le profonde trasformazioni sociali, economiche e politiche, verificatesi nel Principato di Andorra negli ultimi decenni;

Tenendo presente che la Costituzione del Principato di Andorra riconosce la libertà di pensiero, religiosa e di culto e la libertà di manifestare la propria religione e il proprio credo;

Tenendo presenti i tradizionali vincoli esistenti tra il Principato di Andorra e la Chiesa cattolica (in seguito: la Chiesa), il fatto che una gran parte del popolo andorrano professa la religione cattolica e che la Costituzione del Principato di Andorra garantisce alla Chiesa il mantenimento dei rapporti di speciale collaborazione con lo Stato;

Tenendo presente che il Vescovo di Urgell è, da oltre settecento anni, Coprincipe di Andorra e che la sua nomina spetta liberamente alla Santa Sede;

Acord entre

el Principat d'Andorra i la Santa Seu

La Santa Seu, representada pel Secretari d'Estat, Eminentíssim Senyor Cardenal Tarcisio Bertone, i el Principat d'Andorra, representat pel seu Cap de Govern, M. I. Sr. Albert Pintat;

Considerant que el 14 de març de 1993 el Principat d'Andorra es va dotar per primera vegada a la seva història d'una Constitució;

Ateses les profundes transformacions socials, econòmiques i polítiques esdevingudes al Principat d'Andorra en els darrers decennis;

Atès que la Constitució del Principat d'Andorra reconeix la llibertat ideològica, religiosa i de culte i la llibertat de manifestar la pròpia religió i les pròpies creences;

Atesos els tradicionals vincles entre el Principat d'Andorra i l'Església Catòlica (d'ara endavant: Església), el fet que una gran part del poble andorrà professa la religió catòlica i que la Constitució del Principat d'Andorra garanteix a l'Església el manteniment de les relacions de col.laboració especial amb l'Estat;

Atès que el Bisbe d'Urgell és, des de fa més de set-cents anys, Copríncep del Principat d'Andorra i que el seu nomenament correspon lliurement a la Santa Seu;

Hanno deciso di concludere il seguente

Han decidit concloure el següent

Accordo

Acord

PRIMA PARTE

PRIMERA PART

IL VESCOVO DI URGELL

DEL BISBE D'URGELL

Articolo I

Article I

Secondo la tradizione del Principato di Andorra e la sua Costituzione, il Vescovo di Urgell è Coprincipe del Principato di Andorra.

D'acord amb la tradició del Principat d'Andorra i la seva Constitució, el Bisbe d'Urgell és Copríncep del Principat d'Andorra.

Articolo II

Article II

1. La nomina del Vescovo di Urgell è di esclusiva competenza della Santa Sede.

1. El nomenament del Bisbe d'Urgell és de la competència exclusiva de la Santa Seu.

2. Prima di nominarlo, la Santa Sede notificherà al Governo andorrano il nome del designato.

2. Abans de nomenarlo, la Santa Seu notificarà el nom del designat al Govern andorrà.

3. La pubblicazione della nomina avverrà simultaneamente in Vaticano e ad Andorra la Vella.

3. L'anunci del nomenament es farà simultàniament al Vaticà i a Andorra la Vella.

SECONDA PARTE

SEGONA PART

«STATUS»

DE L'ESTATUT

DELLA CHIESA CATTOLICA
IN ANDORRA

DE L'ESGLÉSIA CATÒLICA
A ANDORRA

Articolo III

Article III

In conformità con l'articolo 11.3, paragrafo 2, della Costituzione, è riconosciuta la piena capacità giuridica agli enti della Chiesa, nell'ambito dell'ordinamento generale andorrano.

D'acord amb l'article 11.3 paràgraf 2 de la Constitució, es reconeix a les entitats de l'Església la plena capacitat jurídica dins de l'àmbit de l'ordenament general andorrà.

Articolo IV

Article IV

1. Nel quadro della Costituzione del Principato di Andorra, si riconosce alla Chiesa il diritto di eserci-

1. En el marc de la Constitució del Principat d'Andorra, aquest reconeix a l'Església el dret d'exercir

tare la sua missione apostolica e si garantisce ad essa il libero e pubblico esercizio delle attività che le sono proprie. In particolare, è riconosciuto alla Santa Sede, o rispettivamente alla competente autorità della Chiesa in conformità con il Diritto Canonico:

a) Il diritto di creare, modificare o sopprimere Ordini, Congregazioni religiose ed altre istituzioni ed enti ecclesiastici, che godranno di personalità giuridica civile in quanto siano in possesso di quella canonica e questa sia notificata ai competenti organi del Principato;

b) Il diritto di comunicare liberamente con detti organismi e con i fedeli e di poter promulgare e pubblicare liberamente qualsiasi disposizione riguardante il governo della Chiesa e comunicare senza impedimento con il Vescovo del luogo, il clero e i fedeli.

2. Le manifestazioni pubbliche e sociali della religione cattolica sono sottoposte alle disposizioni delle normative, vigenti per proteggere la sicurezza, l'ordine e la salute pubblica ed i diritti e le libertà fondamentali delle altre persone.

Articolo V

1. I luoghi di culto sono inviolabili. Il Principato di Andorra garantisce la loro protezione e dignità. Non potranno essere demoliti senza che siano previamente privati del loro carattere sacro.

2. L'uso dei luoghi di culto per attività religiose, così come per quelle altre che non siano stretta-

la seva missió apostòlica i li garanteix el lliure i públic exercici de les activitats que li siguin pròpies. En particular, es reconeix a la Santa Seu, o respectivament a la competent autoritat de l'Església en conformitat amb el Dret Canònic:

a) El dret de crear, modificar o suprimir Ordes, Congregacions religioses i altres institucions i entitats eclesiàstiques, que gaudiran de personalitat jurídica civil tan bon punt la tinguin canònica i aquesta sigui notificada als òrgans competents del Principat;

b) El dret de comunicar-se lliurement amb aquests organismes i amb els fidels i que podrà promulgar i publicar lliurement qualsevol disposició referent al govern de l'Església i comunicar-se sense impediments amb el Bisbe del lloc, el clergat i els fidels.

2. Les manifestacions públiques i socials de la religió catòlica se sotmeten a les disposicions normatives vigents per protegir la seguretat, l'ordre, la salut pública i els drets i les llibertats fonamentals de les altres persones.

Article V

1. Els llocs de culte són inviolables. El Principat d'Andorra en garanteix la seva protecció i dignitat. No podran ser enderrocats sense ser privats prèviament del seu caràcter sagrat.

2. L'ús dels llocs de culte per a activitats religioses, així com per a aquelles que estrictament no ho si-

mente tali, è di competenza delle Autorità ecclesiastiche.

3. I beni di interesse culturale, tanto immobili come mobili, destinati a fini religiosi e di culto, saranno tutelati dallo Stato, senza pregiudicare le facoltà delle Autorità ecclesiastiche competenti in ordine a mantenere la destinazione e l'uso per il culto di detti beni.

4. Tanto la Chiesa quanto lo Stato manifestano la volontà di comunicarsi reciprocamente qualsiasi iniziativa che riguardi la conservazione, la protezione e lo studio del patrimonio artistico ed architettonico, destinato al culto nel Principato di Andorra.

Lo Stato rispetta e protegge l'inviolabilità degli archivi, registri e altri documenti depositati nelle parrocchie andorrane ed in altri enti ed istituzioni ecclesiastiche.

Lo Stato, prendendo in considerazione il desiderio di porre al servizio della società il patrimonio storico, artistico e documentale, concorderà con la Chiesa le basi per rendere effettivi l'interesse comune e la collaborazione al fine di preservare, far conoscere e catalogare detto patrimonio culturale, senza pregiudizio di quanto stabiliscono le leggi del Principato di Andorra.

Articolo VI

La Chiesa provvederà all'assistenza religiosa dei cittadini, che si trovano in istituti di pena, ospedali, case di cura e centri simili e che la desiderano. Articolo VII

Il Principato di Andorra riconosce come giorni festivi i seguenti:

guin, és de la competència de les Autoritats ecclesiàstiques.

3. Els béns d'interès cultural, tant mobles com immobles, destinats a finalitats religioses i de culte, seran tutelats per l'Estat, sens perjudici de les facultats de les Autoritats ecclesiàstiques competents en ordre a mantenir la finalitat i l'ús culturals d'aquests béns.

4. Tant l'Església com l'Estat manifesten la voluntat de comunicar-se recíprocament qualsevol iniciativa que afecti la conservació, protecció i estudi del patrimoni artístic i arquitectònic destinat al culte al Principat d'Andorra.

L'Estat respecta i protegeix la inviolabilitat dels arxius, registres i altres documents dipositats a les parròquies andorranes i altres entitats i institucions ecclesiàstiques.

L'Estat, vetllant pel desig de posar al servei de la societat el patrimoni històric, artístic i documental, concretarà amb l'Església les bases per fer efectius l'interès comú i la col.laboració amb la finalitat de preservar, donar a conèixer i catalogar aquest patrimoni cultural, sens perjudici del que estableixen les lleis del Principat d'Andorra.

Article VI

L'Església proveirà assistència religiosa als ciutadans internats en establiments penitenciaris, hospitals, sanatoris i centres similars que ho desitgin. Article VII

El Principat d'Andorra reconeix com a dies festius els següents:

– Maria SS.ma Madre di Dio (1° gennaio); – Epifania del Signore (6 gennaio); – Venerdì Santo; – Pasqua; – Assunzione della B.V. Maria (15 agosto); – Nostra Signora di Meritxell, patrona del Principato di Andorra (8 settembre); – Tutti i Santi (1° novembre); – Immacolata Concezione della B.V. Maria (8 dicembre); – Natale del Signore (25 dicembre).	– Santa Maria Mare de Déu (1 gener); – Epifania (6 gener); – Divendres Sant; – Pasqua; – Assumpció (15 agost); – Nostra Senyora de Meritxell, patrona del Principat d’Andorra, (8 setembre); – Tots Sants (1 novembre); – Immaculada Concepció (8 desembre); – Nadal (25 desembre).

Articolo VIII

Conformemente con «la Legge qualificata sulla nazionalità», e per il tempo in cui esercitano le loro funzioni, si concede la nazionalità andorrana ai sacerdoti che ricoprono un ufficio ecclesiastico nel Principato di Andorra.

Article VIII

Conforme a la Llei qualificada de nacionalitat i durant el temps en el qual exerceixin les seves funcions, s’atorga la nacionalitat andorrana als sacerdots amb ofici eclesiàstic al Principat d’Andorra.

TERZA PARTE

IL MATRIMONIO CANONICO

Articolo IX

1. In conformità con quanto è stabilito dalla sua Costituzione, il Principato di Andorra riconosce gli effetti civili al matrimonio celebrato secondo le norme del Diritto Canonico.

2. Gli effetti civili del matrimonio canonico si producono dal momento della sua celebrazione. Per il pieno riconoscimento di tali effetti si dovrà procedere alla trascrizione nel Registro Civile, che si effettuerà mediante la semplice presentazione del certificato ecclesiastico della esistenza del matrimonio.

TERCERA PART

DEL MATRIMONI CANÒNIC

Article IX

1. D’acord amb els termes de la seva Constitució, el Principat d’Andorra reconeix els efectes civils al matrimoni celebrat d’acord amb les normes del Dret Canònic.

2. Els efectes civils del matrimoni canònic es produeixen des de la seva celebració. Per al ple reconeixement d’aquests efectes s’haurà de realitzar la inscripció al Registre Civil, que es practicarà amb la simple presentació de la certificació eclesiàstica de l’existència del matrimoni.

3. Subito dopo la celebrazione del matrimonio canonico, il Parroco del luogo dove si è celebrato il matrimonio rilascerà agli sposi il certificato ecclesiastico, ed, entro cinque giorni, trasmetterà al competente Ufficiale dello Stato Civile l'Atto di matrimonio canonico per la sua registrazione.

Articolo X

1. Gli sposi, a norma delle disposizioni del Diritto Canonico, potranno ricorrere ai Tribunali Ecclesiastici per sollecitare la dichiarazione di nullità o potranno chiedere la dispensa pontificia per un matrimonio rato e non consumato.

2. A richiesta di una delle parti, presentata presso la giurisdizione civile andorrana, tali decisioni ecclesiastiche avranno piena efficacia nel campo civile.

QUARTA PARTE L'INSEGNAMENTO DELLA RELIGIONE

Articolo XI

1. In conformità con quanto è stabilito dalla Costituzione andorrana, le Parti riconoscono che ogni persona ha diritto all'educazione, che deve essere finalizzata al pieno sviluppo della personalità e della dignità umana, rafforzando il rispetto per la libertà e per i diritti fondamentali.

2. In virtù del principio della libertà di insegnamento e della creazione di centri di docenza, affermati dalla Costituzione andorrana, si ri-

3. Immediatamente después de la celebración del matrimonio canónico, el Rector del lloc on es va celebrar el matrimoni lliurarà als esposos la certificació eclesiàstica; i, en el període de cinc dies, lliurarà a l'Encarregat del Registre Civil que correspongui l'Acta del matrimoni canònic per a la seva inscripció.

Article X

1. Els esposos, a tenor de les disposicions del Dret Canònic, podran acudir als Tribunals Ecclesiàstics per sollicitar la declaració de nullitat o podran demanar la dispensa pontificia sobre matrimoni rat i no consumat.

2. A petició de qualsevol de les parts, formulada davant de la jurisdicció civil andorrana, aquestes resolucions tindran plena eficàcia en l'ordre civil.

QUARTA PART DE L'ENSENYAMENT RELIGIÓS

Article XI

1. D'acord amb els termes de la Constitució andorrana, les Parts reconeixen que tota persona té dret a l'educació, que s'ha d'orientar vers el ple desenvolupament de la personalitat humana i de la dignitat, enfortint el respecte a la llibertat i als drets fonamentals.

2. En virtut del principi de llibertat d'ensenyament i de la creació de centres docents, consagrats a la Constitució andorrana, es reconeix

conosce il diritto della Chiesa ad erigere in Andorra centri di educazione di qualsiasi ordine e grado che si adegueranno alla legislazione di carattere generale, promulgata dal Principato di Andorra.

3. Tutti i centri di educazione garantiranno il diritto che hanno i genitori, in conformità con la Costituzione, ad una educazione morale o religiosa per i loro figli, secondo le proprie convinzioni:

a) Nei centri in generale:

1) Durante tutta l'educazione primaria, i centri devono offrire l'insegnamento della religione cattolica dentro l'orario scolastico. Per gli alunni, tale insegnamento è opzionale.

2) L'insegnamento della religione cattolica sarà impartito da personale debitamente autorizzato dall'Ordinario diocesano. Se non si tratta di sacerdoti, dovranno essere in possesso di un documento, rilasciato a tal fine dall'Autorità ecclesiastica.

3) Spetta parimenti all'Autorità ecclesiastica indicare i contenuti dell'insegnamento della religione cattolica, così come proporre i libri di testo ed il relativo materiale didattico.

b) Nei centri di insegnamento della Chiesa:

1) Nei centri d'insegnamento della Chiesa, l'insegnamento della religione cattolica si impartirà in condizioni equiparabili alle altre discipline fondamentali, fatto sempre salvo il principio della libertà religiosa.

I responsabili di detti centri adotteranno le opportune disposizioni affinché il fatto di ricevere o non

el dret de l'Església a establir centres d'educació de qualsevol ordre i grau a Andorra, que s'ajustaran a la legislació promulgada pel Principat amb caràcter general.

3. Tots els centres d'ensenyament garantiran el dret que tenen els pares, d'acord amb la Constitució, a una educació moral o religiosa per als fills, d'acord amb les conviccions pròpies:

a) Als centres en general:

1) Durant tota l'educació bàsica, els centres han d'oferir l'ensenyament de la religió catòlica dins de l'horari escolar. Aquest ensenyament és d'opció voluntària per als alumnes.

2) L'ensenyament de la religió catòlica serà impartit per les persones autoritzades degudament per l'Ordinari diocesà. Si no es tracta de sacerdots, hauran de comptar amb un document expedit a tal efecte per l'Autoritat eclesiàstica.

3) Correspon igualment a l'Autoritat eclesiàstica assenyalar els continguts de l'ensenyament de la religió catòlica així com proposar els llibres de text i material didàctic corresponent.

b) Als centres d'ensenyament de l'Església:

1) Als centres d'ensenyament de l'Església s'impartirà l'ensenyament de la religió catòlica amb condicions equiparables a les altres disciplines fonamentals salvaguardant sempre el principi de llibertat religiosa.

Els responsables d'aquests centres prendran les mesures oportunes perquè el fet de rebre o no rebre en-

ricevere l'insegnamento religioso non comporti alcuna discriminazione nella attività scolastica.

2) Gli studi espletati in detti centri, a parità di condizioni, danno diritto agli stessi titoli dei centri pubblici di insegnamento.

senyament religiós no comporti cap discriminació en l'activitat escolar.

2) Els estudis cursats en aquests centres, amb paritat de condicions, donen dret als mateixos títols dels centres públics d'ensenyament.

QUINTA PARTE

LO «STATUS» ECONOMICO DELLA CHIESA CATTOLICA IN ANDORRA

Articolo XII

Il Principato di Andorra riconosce alla Chiesa il diritto di raccogliere contributi per i suoi propri fini e, pertanto, essa può organizzare collette pubbliche e ricevere elemosine per la sua attività.

Articolo XIII

1. Tenendo presente la speciale relazione esistente tra il Principato di Andorra e la Chiesa, riconosciuta dalla Costituzione del Principato, la Chiesa ed i suoi enti, creati per i loro propri fini e, pertanto, non destinati ad attività economiche di lucro, godranno di esenzione tributaria, tranne che per le imposte indirette, del tipo di quelle normalmente incluse nel prezzo delle merci o servizi.

Le attività della Chiesa e dei suoi enti che potessero essere lucrative non godranno di esenzione tributaria.

2. Nonostante quanto è menzionato nel numero anteriore, riman-

CINQUENA PART

DEL RÈGIM ECONÒMIC DE L'ESGLÉSIA CATÒLICA A ANDORRA

Article XII

El Principat d'Andorra reconeix a l'Església el dret de recaptar prestacions per als seus propis fins i, per tant, aquesta pot organitzar col·lectes públiques i rebre almoines per al seu funcionament.

Article XIII

1. Tenint en compte l'especial relació entre el Principat d'Andorra i l'Església, reconeguda a la Constitució del Principat, l'Església i les seves entitats creades d'acord amb els seus propis fins i, per tant no destinades a la realització d'activitats econòmiques lucratives, gaudiran d'exempció tributària excepte dels impostos indirectes, del tipus d'aquells normalment inclosos en el preu de les mercaderies o serveis.

Les activitats de l'Església i les seves entitats que poguessin ser lucratives no gaudiran d'exempció tributària.

2. No obstant el que s'ha esmentat en l'apartat anterior, queden

gono esenti da imposte indirette le pubblicazioni delle istruzioni, ordinanze, lettere pastorali, e qualsiasi altro documento delle competenti autorità ecclesiastiche, così come l'acquisto di oggetti destinati al culto.

Articolo XIV

Lo Stato Andorrano manterrà la sua collaborazione secolare e tradizionale in ciò che concerne il sostentamento economico della Chiesa. La Commissione paritetica prevista dall'articolo XV,3 del presente Accordo, potrà proporre gli adattamenti al sistema tradizionale vigente, che siano richiesti da nuove situazioni.

SESTA PARTE

DISPOSIZIONI COMUNI

Articolo XV

1. In tutte le materie di comune interesse, sulle quali il presente Accordo non disponga espressamente, le Parti contraenti si atterranno ad una intesa specifica.

2. In caso di divergenza sull'applicazione o interpretazione del presente Accordo, le Parti contraenti si impegnano a negoziare in buona fede per una soluzione amichevole, mutuamente accettabile.

3. La Santa Sede ed il Principato di Andorra stabiliscono la creazione di una Commissione paritetica per proporre soluzioni di fronte ad eventuali situazioni che si presentino circa quei temi che sono oggetto del presente Accordo.

exemptes d'impostos indirectes les publicacions de les instruccions, ordenances, cartes pastorals i qualsevol altre document de les autoritats eclesiàstiques competents, així com l'adquisició d'objectes destinats al culte.

Article XIV

L'Estat andorrà mantindrà la seva col·laboració secular i tradicional en allò que es refereix al sosteniment econòmic de l'Església. La Comissió paritària, prevista a l'article XV,3 del present Acord, podrà proposar les adaptacions del sistema tradicional vigent que noves situacions poguessin comportar.

SISENA PART

DISPOSICIONS COMUNES

Article XV

1. En totes les matèries d'interès comú sobre les quals el present Acord no ho disposi de forma expressa, les Parts contractants s'atendran a un enteniment específic.

2. En cas de divergència sobre l'aplicació o interpretació d'aquest Acord, les Parts contractants es comprometen a negociar de bona fe una solució amistosa mútuament acceptable.

3. La Santa Seu i el Govern del Principat d'Andorra acorden la creació d'una Comissió paritària per proposar solucions davant eventuais situacions que es presentin sobre els temes objecte d'aquest Acord.

Articolo XVI

Il presente Accordo, i cui testi in lingua italiana e catalana fanno ugualmente fede, dovrà essere firmato e ratificato dalle Parti contraenti ed entrerà in vigore il giorno dopo lo scambio degli strumenti di ratifica,

Fatto in doppio originale

Città del Vaticano, 17 marzo 2008.

Tarcisio Card. Bertone

T. Card. BERTONE
Segretario di Stato

Article XVI

El present Acord, els textos del qual redactats en català i italià són igualment fefaents, haurà de ser firmat i ratificat per les Parts contractants i entrarà en vigor al dia següent de la data d'intercanvi dels instruments de ratificació.

Fet en dos originals

Ciutat del Vaticà, el 17 de març de 2008.

Albert Pintat

Sr. A. PINTAT
Cap de Govern

Conventione inter Apostolicam Sedem et Andorrae Principatum rata habita, Romae die XII mensis Decembris anno MMVIII Ratihabitionis Instrumenta accepta et reddita mutuo fuerunt. Haec Conventio a die XIII mensis Decembris anno MMVIII vigere coepit ad normam articuli sexti decimi eiusdem Pactionis.